

Nr 101.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående lån till utvidgning av Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka; given Stockholms slott den 15 februari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 februari 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Möller, anför:

I två vid 1931 års riksdag väckta likalydande *motioner* hemställdes, att riksdagen måtte till föreningen Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka såsom bidrag till kostnaderna för anstaltens utvidgning med ny skolbyggnad och nytt skolhem för budgetåret 1931/1932 bevilja ett anslag av 210,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Bihäng till riksdagens protokoll 1935. 1 saml. Nr 101.

I skrivelse den 27 maj 1931, nr 262, anförde *riksdagen*, att riksdagen funne det ändamål, vartill anslag äskats i nämnda motioner, synnerligen behjärtansvärt men ansåge frågan tarva närmare utredning. Riksdagen hemställde, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och i vilken utsträckning bidrag av allmänna medel borde utgå till nämnda förening för ifrågavarande ändamål, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Med anledning härav uppdrog Kungl. Maj:t den 5 juni 1931 åt *medicinalstyrelsen* att inkomma med utredning i ärendet. I skrivelse den 23 oktober 1934 anmälde styrelsen, att dess utlåtande i ärendet kunde väntas inom den närmaste framtiden samt att styrelsen därvid komme att tillstyrka statsbidrag för ändamålet med 210,000 kronor, varav för budgetåret 1935/1936 syntes böra anvisas 100,000 kronor.

Vidare har föreningen Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka hos Kungl. Maj:t hemställt om statsbidrag för berörda ändamål med 210,000 kronor.

Vid anmälan till årets statsverksproposition av ärendet (Utgifter för kapitalökning, bil. 2 punkt 5), anförde jag, att jag innan medicinalstyrelsens utredning inkommit givetvis icke vore beredd att taga definitiv ståndpunkt till nu förevarande fråga. Då det emellertid syntes i hög grad önskvärt, att den länge planerade utvidgningen vid ifrågavarande anstalt komme till stånd samt härför syntes erfordras statens understöd, förordade jag, att i riksstatsförslaget för nästa budgetår medel för ändamålet beräknades. Statens medverkan syntes lämpligen kunna lämnas i form av ett lån till den omförmälda föreningen. Det belopp, som skulle erfordras för nästa budgetår, kunde uppskattas till 100,000 kronor. På grund härav borde under fonden för låneunderstöd för utvidgning av Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka preliminärt beräknas ett reservationsanslag av 100,000 kronor, att utgå av andra statsinkomster än lånemedel.

På min hemställan föreslog också Kungl. Maj:t riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, såsom kapitalökning för fonden för låneunderstöd, till lån till utvidgning av Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka för budgetåret 1935/1936 beräkna ett reservationsanslag, att utgå av andra statsinkomster än lånemedel, av 100,000 kronor.

Sedan medicinalstyrelsen numera efter samråd med skolöverstyrelsen inkommit med utredning i ärendet, över vilken statskontoret avgivit utlåtande, anhåller jag att få ånyo anmäla denna fråga.

Medicinalstyrelsen framhåller att styrelsen hållit före, att den av riksdagen begärda utredningen angående anslagsfrågans ekonomiska sida och konsekvenser i övrigt i första hand borde inriktas på en undersökning av formen för byggnadsbidraget till en enskild anstalt och de garantier för ett varaktigt ernående av det med bidraget avsedda ändamålet, som vore att påräkna. I närmaste samband härmed komme därvid statens eventuella övertagande av anstalten att kräva beaktande. Det avsteg från statens hittills vidtagna åtgärder för epileptikervårdens stödjande, som byggnadsbidrag eller övertagande av anstalten skulle innebära, komme givetvis att medföra

principiella förpliktelser, vilkas räckvidd borde genom utredningen belysas, med nödvändighet förutsättande en allmän överblick över epileptikervårdens i landet läge och behov.

Vad angår *statsmakternas hitintills intagna ställning till epileptikervården*, anför medicinalstyrelsen i huvudsak följande.

Att epileptikervården i vårt land icke nått en tillfredsställande utveckling har sedan lång tid varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet, men ännu icke lett till effektiva åtgärder från det allmännas sida, tillsynes i väsentlig mån beroende därpå, att utredningar, som varit avsedda att klarlägga vårdfrågan i hela dess vidd icke slutförts.

Staten har ombesörjt epileptikervård endast då komplikation med sinnessjukdom eller blindhet föranlett intagning å statens sinnessjukhus respektive statens vårdanstalt för blindas med komplicerat lyte.

Driftsbidrag av statsmedel har sedan år 1908 utgått till uppfostringsanstalter för epileptiska barn, som tillika voro sinnesslöa.

Vid 1912 års riksdag väcktes motion om samma bidrag även beträffande icke sinnesslöa epileptiska barn, avseende sålunda åtgärder för första gången i vårt land från det allmännas sida för epileptikervård som sådan. Motionen föranledde, i enlighet med ett av medicinalstyrelsen i infordrat yttrande framställt förslag, uppdrag till styrelsen om utredning dels angående antalet epileptiker, som ej kunde anses såsom sinnessjuka eller sinnesslöa, dels angående storleken av ifrågavarande statsbidrag.

Förberedande undersökningar ådagalade emellertid, att antalet epileptiker i landet kunde uppskattas till mellan 5,000 och 10,000, och att en allsidig utredning, önskvärd för ett definitivt ordnande av epileptikervården, särskilt om denna skulle övertagas av staten, skulle bliva betydligt mera kostsam och tidsödande än styrelsen ursprungligen tänkt sig.

Undersökningen var därför icke fullföljd, då av 1914 års riksdag i anledning av inom riksdagen väckta motioner anslag beviljades till årligt statsbidrag för driften av såväl epileptikerasyler som uppfostringsanstalter för epileptiska barn, enligt väsentligen samma grunder som faststälts för sådant bidrag till motsvarande anstalter för sinnesslöa.

Under ärendets behandling hade behovet av en omfattande allsidigt organiserad epileptikervård, betingad av sjukdomens egenart, tillfullo klarlagts. Det hade sålunda framhållits, att särskilda anordningar borde vidtagas för undervisningen av psykiskt fullmåligen epileptiska barn, vilka — med hänsyn till täta anfall av sjukdomen och därav vållad oregelbundenhet i deras skolgång, lång väg till skolan, av sjukdomen betingad säregen lynnesart, anfallens för undervisningen störande eller för skolkamraters sinnen menliga inverkan o. s. v. — icke kunde eller icke borde besöka de vanliga skolorna. Vidare vore anstaltsvård ofta erforderlig för mer eller mindre arbetsföra epileptiker, som utan att vara sinnessjuka eller sinnesslöa på grund av anfallens frekvens, sjukdomen åtföljande lynnesegendomligheter, behov av omvårdnad och tillsyn vid anfallen eller med dem förenade omtöckningstillstånd o. s. v., behövde den hjälp, som endast en för ändamålet inrättad anstalt kunde erbjuda. Dessutom hade erfarenheter från utlandet synts visa, att en rationell och metodisk anstaltsbehandling av epilepsien i många fall hade en gynnsam inverkan på sjukdomen, av största betydelse för de sjukas förvärvs- och sociala anpassningsmöjligheter.

Det stöd, som staten jämlikt 1914 års riksdagsbeslut lämnade åt epileptikervården, blev icke tillfyllest. Visserligen intogos en del icke sinnesslöa epileptiker i de befintliga enskilda anstalternas skolor och vårdhem, men platsresurserna i dessa räckte icke till och för större utvidgningar saknades medel.

Jämlikt bemyndigande den 28 maj 1920 uppdrog chefen för civildepartementet åt särskilda sakkunniga att verkställa utredning och avgiva förslag beträffande såväl lagstiftning om obligatorisk undersökning och vård åt, bland annat, fallandesjuka som det för sådan lagstiftnings genomförande nödiga anslagsväsende. Den 24 november 1922 förordnade Kungl. Maj:t, att de sakkunnigas arbete skulle vila från och med den 1 januari 1923 och därefter icke utan Kungl. Maj:ts medgivande upptagas. Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juli 1924 uppdrogs sedermera åt ledamoten av riksdagens första kammare professorn Alfred Petré att, bland annat, verkställa en utredning angående ordnandet av anstaltsvården för fallandesjuka.

Under följande år gjordes till en början undersökningar, huruvida och i vad mån ledigblivna kasernbyggnader kunde användas för nämnda ändamål. Då emellertid utredning för det dåvarande påginge rörande omhändertagande i statliga specialanstalter för svårskötta obildbara sinnesslöa av dels obildbara sinnesslöa fallandesjuka, dels ock sinnessjuka med epileptisk demens, samt en lösning av dessa spörsmål vore ägnad att inverka på sättet för anordnande av en eventuell statlig centralanstalt för fallandesjuka, ansågs förslag till epileptikervårdens ordnande icke böra avgivas, förrän utredningen i berörda ämnen avslutats. Utredningsarbetet blev inriktat på utarbetande av en översikt av medicinsk behandling av epilepsin med redogörelse från vissa besökta epileptikeranstalter. En statistisk undersökning rörande antalet skolpliktiga fallandesjuka barn i riket igångsattes.

Genom beslut den 1 november 1929 förordnade Kungl. Maj:t, att arbetet med nu nämnda utredning skulle ligga nere från och med samma dag till dess annorlunda förordnades, dock att sistnämnda statistiska undersökning skulle fullföljas och avslutas.

Beträffande *otillräckligheten av befintliga möjligheter att bereda undervisning åt epileptiska barn* hänvisar medicinalstyrelsen till resultatet av sistnämnda undersökning, vilket framlades av professor Petré i en redogörelse den 19 juli 1930. Häri påvisades med stöd av i september 1929 infordrade uppgifter från samtliga skoldistrikt i landet bland annat, att i de vanliga skolorna för det dåvarande funnes åtminstone 68 epileptiska barn, som borde varit intagna i epileptikerskola, och att minst 119 epileptiska barn i skolåldern icke kunde bevista de vanliga skolorna och därför vore utan undervisning. I det sistnämnda antalet inginge visserligen även sådana barn, som vore på grund av sinnesslöhet obildbara, men då man kunde utgå ifrån, att i allt fall åtskilliga av de ifrågavarande 119 barnen skulle kunnat hava gagn av den undervisning, som meddelades i epileptikerskola, vore det att räkna med, att behovet av ökat antal platser i dylik skola vore avsevärt större än vad som motsvarade det ovan angivna antalet i vanliga skolor undervisade barn, vilka i stället bort erhålla undervisning i epileptikerskola. *Antalet behövliga nya platser i epileptikerskola ansågs därför av Petré kunna uppskattas till minst 100-talet.*

Medicinalstyrelsen erinrar vidare om att i förut nämnda motioner vid 1931 års riksdag berörts även andra brister i epileptikervården i vårt land än bristen på undervisningsmöjligheter för epileptiska barn.

Sålunda framhöles i motionerna, hurusom det av förhandlingarna vid den skandinaviska neurologkongressen i september 1930, vid vilken epilepsifrågan varit huvudtemat, framginge att det ofta funnes stora utsikter till

förbättring i sjukdomstillståndet, därest den vid epilepsien numera brukliga medicinska behandlingen bleve inledd redan i tidigare barnåldern och sedan fortsatt under längre tid. Vid sådant förhållande, yttras i motionerna, vore det ju av den allra största betydelse, att de epileptiska barn, vilka icke tillhörde de obildbara sinnesslöas kategori utan både voro mottagliga för undervisning och kunde förbättras genom medicinsk behandling, kunde vinna inträde uti uppfostringsanstalt för fallandesjuka barn, så snart de blivit dit anmälda och icke, som nu ofta vore fallet, först efter lång tids, kanske åratals väntan.

Behovet att vidga epileptikervården såväl genom utökning av platsutrymmet för nu tillämpade vårdformer som genom anordnande av nya sådana, hade, fortsätter medicinalstyrelsen, sedermera ytterligare framhållits och preciserats under förhandlingarna vid Det 8 Nordiske Særforsorgsmøde i Köpenhamn i juni 1931, vars epileptikersektion beslutit tillstålla de nordiska ländernas regeringar en resolution, däri uppmärksamhet påkallats för följande förhållanden.

För närvarande funnes i de nordiska länderna ett stort antal epileptiker, som dels levde under mycket ogynnsamma förhållanden i hemmen, där de jämväl verkade ytterst skadligt för omgivningen, dels vore omhändertagna i oändamålsenliga anstalter, till exempel vanliga sjukhus, barnhem och försörjningsinrättningar till stor olägenhet för dessa institutioner. I de nordiska länderna funnes omkring 30,000 epileptiker. Av dessa behövde omkring 10 procent asylvård. För närvarande disponerades endast omkring 1,600 platser härför, och ytterligare behov föreläge sålunda av omkring 1,400 asylplatser. Vidare vore det i hög grad önskvärt att det övervägande antalet av samtliga epileptiker, speciellt de unga epileptikerna och de begynnande sjukdomsfallen, kunde underkastas sjukhusmässig observation och behandling på speciella vårdanstalter. För sistnämnda ändamål borde ett vart av länderna kunna disponera 200—500 platser. Som en första åtgärd i den angivna riktningen ville mötet enträget förorda, att i vartdera landet anordnades en vårdanstalt för epileptiska barn om minst 100 platser, samt hemställa om erforderlig utvidgning av asylerna.

Medicinalstyrelsen meddelar vidare, att professor Petrén med skrivelse den 20 november 1933 till styrelsen överlämnat ett av honom vid elfte allmänna svenska mötet för vården om de sinnesslöa i juni 1933 hållet föredrag om »Brister och önskemål beträffande vår sinnesslö- och epileptikervård» och med hänvisning till föredraget sammanfattningsvis beträffande epileptikervården framhållit

- 1) behovet av ökat antal platser vid epileptikerskola,
- 2) behovet av småbarnshem, med sjukhusresurser, för icke-obildbara epileptiska barn före skolåldern, särskilt med hänsyn till vikten av att sådana barn komme i åtnjutande av vård och permanent medicinsk behandling fortast möjligt,
- 3) behovet av vårdplatser dels för mera indisciplinära och asociala icke-sinnessjuka fallandesjuka och dels för periodiskt sinnessjuka fallandesjuka vid någon epileptikeranstalt, som skulle vara skyldig att mottaga dylika från samtliga statsunderstödda epileptikeranstalter.

Medicinalstyrelsen framhåller, att, enär det vore påtagligt, att åtgärder för ett önskvärt ordnande av epileptikervården måste komma att ställa stora

anspråk på statens medverkan och antagligen påkalla dess direkta ingripande för åstadkommande av behöfliga anstaltsutrymmen, borde enligt styrelsens mening med förslag härtill lämpligen anstå, till dess det pågående anskaffandet av nya platser för statens sinnessjuk- och sinnesslövärd enligt 1928 års omfattande plan närmat sig sin fullbordan. Dessutom anser styrelsen det ändamålsenligt att avvakta ytterligare erfarenheter från den i Danmark inrättade kuranstaltsvården för epileptiker.

Medicinalstyrelsen är alltså, anför styrelsen, icke för närvarande i tillfälle att framlägga en utredning i det förevarande ämnet av den fullständighet, som med hänsyn till riksdagens uttalande varit påkallad. Av den allmänna orientering över epileptikerfrågans läge, som förut lämnats, anser styrelsen emellertid framgå, att det ifrågasatta byggnadsbidraget vore relativt blygsamt i jämförelse med de kostnader, ett utbyggande i önskvärd utsträckning av anstaltsväsendet för epileptikervården skulle betinga, ett utbyggande som näppeligen kunde förväntas komma till stånd utan att staten åtog sig eller kraftigt understödde detsamma. Bidraget skulle dock enligt styrelsens mening möjliggöra en effektiv eller åtminstone mycket väsentlig ökning av anordningarna för skolundervisning åt epileptiska barn, en åtgärd som, jämte inrättandet av en kuranstalt för observation och medicinsk behandling av epileptiska barn, motsvarade de önskemål, vilka inom landets epileptikervård framstode som såväl de mest trängande som ock de till ett statligt ingripande mest berättigade.

Angående Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka och den utvidgning av anstalten, vartill statsanslag ifrågasatts, framgår av handlingarna i ärendet i huvudsak följande.

Anstalten, som är belägen strax norr om Jönköping invid järnvägslinjen till Falköping, grundlades 1889 av fru Ebba Ramsay och övertogs 20 år senare av föreningen Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka, vilken efterhand utvidgat densamma genom inköp av angränsande jordbruksfastighet och uppförande av nybyggnader. För närvarande vårdas i skol- och vårdhemsavdelningar vid själva anstalten inemot 140 och i närbelägna annex omkring 50 epileptiker.

År 1921 hembjöd föreningen anstalten åt staten att utan ersättning övertagas med villkor att anstaltens verksamhet fortsattes. Pågående utredning i detta ärende upphörde i samband med nedläggandet år 1929 av utredningen angående ordnandet av anstaltsvården för fallandesjuka överhuvudtaget. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1932 föranledde föreningens erbjudande icke vidare åtgärd.

Av de båda byggnader, som nu äro avsedda att uppföras, skulle skolbyggnaden rymma omkring 100 platser, varav 45 skulle ersätta befintliga i en äldre oändamålsenlig byggnad förlagda. Skolhemmet komme att rymma allenast 32 platser; erforderliga lokaler i övrigt för hysande av det ökade elevantalet anser föreningen kunna tillsvidare beredas i andra anstaltens byggnader.

Ritningar till byggnaderna samt förläggningsplan, jämväl omfattande plan för anstaltens framtida utbyggnad, hava underställts medicinalstyrelsens prövning och den 20 juni 1930 blivit av styrelsen godkända. Byggnaderna hava kostnadsberäknats till sammanlagt 394,100 kronor, vari ingår inventariekostnad med 37,795 kronor. Beträffande kostnadsberäkningen har föreningen anfört följande.

För bedömande av kostnaderna för anstaltens ifrågasatta utvidgning hava från lämpliga entreprenörer infordrats kostnadsberäkningar för erforderliga inventarier. Enligt dessa handlingar skulle byggnadernas uppförande betingta följande utgifter.

Skolbyggnaden:	själva byggnaden.....	kr. 170,000	
	anordningar för värme, vatten och avlopp m. m.	» 18,000	
	belysningsanordningar m. m.....	» 6,028	
	inventarier	» 16,172	kr. 210,200
Skolhemmet:	själva byggnaden	kr. 130,000	
	anordningar för värme, vatten och avlopp m. m.	» 26,000	
	belysningsanordningar m. m.....	» 6,277	
	inventarier	» 21,623	» 183,900
			<hr/>
			Summa kronor 394,100

Härtill komma kostnader för planering och vissa yttre ledningar för avlopp. Då dessa arbeten till största delen kunna utföras av anstaltens eget folk, torde ifrågavarande utgifter icke behöva räknas nämnvärt öka förenämnda kostnadssumma.

Att föreningen räknat med helt ny uppsättning av inventarier och undervisningsmaterial för skolan beror därpå, att inventarier och skolmaterial i den nuvarande skolan äro mycket otidsenliga och i förfallet skick. I den mån de fortfarande kunna användas, synas de böra hållas i reserv, därest extra skolsalar mera tillfälligt måste anordnas.

Rörande finansieringen av utvidgningsföretaget har föreningen uppgivit, att föreningen ämnade mot inteckningar i föreningens fastigheter upplåna vad som erfordrades utöver det ifrågasatta statsbidraget av 210,000 kronor. Fastigheternas taxeringsvärden angivas till sammanlagt 332,000 kronor och inteckningsbelastningen till 141,500 kronor.

Skolöverstyrelsen framhåller, att överstyrelsen anser det synnerligen önskvärdt, att antalet elevplatser vid särskilda anstalter för undervisning av fallandesjuka barn ökas, varför överstyrelsen finner ett statsbidrag i enlighet med föreningens framställning väl motiverat. Rörande skolbyggnaden anför överstyrelsen, att av ritningar och övriga handlingar framgår, att densamma skulle bliva fullt lämplig för det avsedda ändamålet. Beträffande gymnastiksalen vill överstyrelsen dock uttala som ett önskemål, att det toges under övervägande, huruvida icke rummets höjd och golvyta kunde något ökas. Även om hänsyn toges därtill, att i viss mån modifierade gymnastikövningar torde bäst lämpa sig för här ifrågavarande lärjungar, anser överstyrelsen gymnastiklokalen enligt förslaget bliva alltför trång.

Medicinalstyrelsen framhåller, att styrelsen vid prövningen av byggnadsritningarna och förläggningsplanen tagit hänsyn jämväl till den å situationsplanen angivna planerade utbyggnaden av anstalten och att styrelsen funnit anstaltsområdet väl ägnat för anordnandet av en större centralanstalt för epileptikervård. Denna omständighet, framhåller styrelsen i samband därmed, är givetvis av betydelse, för den händelse frågan om statens övertagande av anstalten i samband med statliga åtgärder för epileptikervården i ökad omfattning och under nya former ånyo aktualiseras. Utredning och prövning i dessa hänseenden synas emellertid styrelsen icke bliva föregripna genom beviljande av det nu begärda byggnadsbidraget, enär ingen anledning synes föreligga att befara, att icke anstalten kommer att uppehållas och på tillfredsställande sätt drivas även i föreningens händer, och enär statens ifrågasatta medverkan sålunda kan anses innebära en visserligen partiell men bestående åtgärd till epileptikervårdens fromma, utan principiella förpliktelser till ytterligare åtgärder i sådant avseende och utan avgörande inverkan på planerandet av dylika åtgärder, därest de eventuellt framdeles komma att beslutas.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker medicinalstyrelsen beviljandet av det i föreningens framställning och förutnämnda motioner avsedda bidraget å 210,000 kronor till uppförande av dels en skolbyggnad dels ett skolhem vid Vilhemsro anstalt för fallandesjuka. Med anledning av skolöverstyrelsens förslag beträffande skolbyggnaden förordar medicinalstyrelsen, att det som villkor för statsbidraget till skolbyggnaden stipuleras, att gymnastiksalens yta vidgas till samma bredd som den ovanför liggande samlings salen, vilket medicinalstyrelsen anser kunna ske genom en omarbetning av planen för bottenvåningen.

Statskontoret hemställer, att det ifrågasatta lånet lämnas föreningen räntefritt samt under villkor att före lånets lyftande till statskontoret avlämnas en av föreningen avgiven förbindelse att senast inom viss angiven tid hava låtit utföra de med anstaltens utvidgning förenade arbetena, att icke utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande nedlägga eller väsentligen förändra verksamheten vid anstalten samt att, om någon av dessa utfästelser icke fullgöres, omedelbart återbetala lånet eller så stor del därav, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Departements-
chefen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, torde ett rationellt ordnande av epileptikervården komma att påkalla statens medverkan. Frågan lär emellertid av olika skäl icke kunna erhålla en tillfredsställande lösning ännu på avsevärd tid. Under sådana förhållanden måste det enligt min mening anses synnerligen önskvärt att redan nu möjliggöra den betydande förbättring av de epileptiska barnens vård och undervisning, som skulle åstadkommas genom Vilhemsroanstaltens utvidgning med ny skolbyggnad och nytt skolhem. Denna utvidgning synes nämligen, på sätt medicinalstyrelsen framhållit, kunna verkställas utan föregripande av blivande prövning av frågan om epileptikervårdens ordnande i övrigt.

Statens medverkan till utvidgningen av Vilhelmsroanstalten torde, som jag redan tidigare uttalat, lämpligen kunna lämnas i form av ett lån till föreningen Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka. Lånet bör avse det sökta beloppet 210,000 kronor. Med hänsyn till det behjärtansvärda ändamålet synes ränta å lånet icke böra utgå. Vidare torde, såsom också statskontoret förutsatt, återbetalningsskyldighet beträffande lånet böra inträda endast därest de av statskontoret föreslagna villkoren ej iakttagas. Särskild säkerhet för lånet synes icke behöva ställas.

En förutsättning för lånet bör givetvis vara, att utvidgningsarbetena utföras i huvudsaklig överensstämmelse med ritningar och plan, som den 20 juni 1930 godkänts av medicinalstyrelsen. Om så utan egentlig kostnadsökning låter sig göra, bör emellertid den i skolbyggnaden ingående gymnastiksalen erhålla det större golvutrymme, som av skolöverstyrelsen funnits önskvärt.

Villkor för lånet bör vidare vara, att föreningen till statskontoret avger sådan förbindelse, som statskontoret i sitt utlåtande föreslagit. Tiden inom vilken arbetena böra färdigställas torde lämpligen kunna bestämmas till den 1 september 1936.

Lånet synes böra fördelas på budgetåren 1935/1936 och 1936/1937. Den å budgetåret 1935/1936 fallande andelen av lånebeloppet torde kunna bestämmas till 100,000 kronor. För beredande av medel till nämnda del av lånet bör, i enlighet med vad jag tidigare förutsatt, såsom kapitalökning för fonden för låneunderstöd för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag, att utgå av andra statsinkomster än lånemedel, av 100,000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att föreningen Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka må för anstaltens utvidgning med ny skolbyggnad och nytt skolhem på i huvudsak de av mig förordade villkoren beviljas ett lån å 210,000 kronor, att utgå med 100,000 kronor under budgetåret 1935/1936 och 110,000 kronor under budgetåret 1936/1937,

dels ock såsom kapitalökning för fonden för låneunderstöd för nämnda ändamål för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av andra statsinkomster än lånemedel, av

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Dagny Olsson.